

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์: กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
กำเนิดเพชร ตำบลเมือง อำเภอมืองเลย จังหวัดเลย

Product Development of Loincloth for Creative Economy: A Case Study
of Local Weaving Groups, Kamnerd Petch, Mueang Subdistrict,
Mueangloei District, Loei Province

พงศ์ธาดา กীরติเรขา*

*Pongthada Keeratirakha**

สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จ.เลย 42000
Department of Regional Development Strategies, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Loei Rajabhat University, Loei 42000, Thailand

*Corresponding author: E-mail: hs4adh@gmail.com

(Received: January 22, 2019; Accepted: June 24, 2019)

Abstract: The purpose of this study was to study the following loincloth weaving problems: 1) the problems and needs in the development of white horse woven fabric products and 2) the development of loincloth products in the Ban Kamnerd Petch Weaving Group to create a viable economy. The data were collected by using a participatory action research model with four steps, consisting of questionnaires, in-depth interview, group discussion of the issues, and how to examine qualitative data. The data verification used the triangular technique. The sample group consisted of 11 original people from the diamond fabric weaving group, community members and 29 related parties. Members had ideas, discussed, exchanged experiences, and participated in problem-solving. They expanded their skills, knowledge in various fields together, sought ways to develop, monitor and evaluate the process of developing loincloth products to create an economy and activities that promote learning and development of loincloth products for a viable economy. In addition, they should improve the quality of OTOP products; and sell more products.

Keywords: Woven fabrics, loincloth, product development, creative economy

บทคัดย่อ: การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการทอผ้าขาวม้า ปัญหา และความต้องการ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอขาวม้า 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในกลุ่มทอผ้าบ้านกำเนิดเพชร สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นสนทนากลุ่มและวิธีตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร จำนวน 11 คน สมาชิกในชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง จำนวน 29 คน ผลการศึกษพบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมคิด ร่วมปรึกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ขยายทักษะ ความรู้ด้านต่าง ๆ ร่วมกันแสวงหาแนวทางพัฒนาและการติดตามประเมินผลกระบวนการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพในสินค้า OTOP จำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ผ้าขาวม้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เศรษฐกิจสร้างสรรค์

คำนำ

ผ้าขาวม้าเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย สะท้อนรากฐานแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทยเป็นภูมิปัญญาที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยควบคู่กับความงาม จึงเป็นผลงานที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์อันสะท้อนรากฐานแห่งภูมิปัญญา (Wangyen, 2011)

กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร ตำบลเมือง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยตระหนักถึงคุณค่าของการทอผ้าพื้นเมือง ที่มีลวดลายประณีต สวยงาม เป็นทักษะฝีมือที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น จึงทำให้งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้าพื้นบ้าน บอกเล่าความเป็นมาของเชื้อชาติ ชุมชนนั้นได้เป็นอย่างดีอย่างไรก็ตาม การนำงานผ้าขาวม้ามาทำเป็นผลิตภัณฑ์มักเป็นการผลิตจากทักษะความชำนาญและความเข้าใจที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น แต่ขาดความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ด้อยเกิดมาจากการออกแบบที่ดี (Chokbandansuk, 2015) และยังไม่มียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุท้องถิ่น อีกทั้งยังพบปัญหาในด้านปัญหาด้านการผลิตสินค้า ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านการบริหาร ปัญหาด้านการเงินการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ดังนั้นหน่วยงานในระดับนโยบายควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการขับเคลื่อนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (Chaipinchana, 2016) เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้โดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้ได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ร่วมสมัยสามารถนำมาสร้างสรรค์ได้หลากหลายผลิตภัณฑ์ (Junhom, 2016) ปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวข้างต้น ได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญ ในการ

พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชรเพื่อสร้างความแปลกใหม่และความน่าสนใจในการแปรรูปผ้าขาวม้าให้ทันสมัย และลดต้นทุนในการผลิตให้มีลวดลายผ้าขาวม้าที่แปลกใหม่ไม่เหมือนใคร เป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมทางกลุ่มมีแนวคิดที่จะขยายฐานกลุ่มลูกค้าสู่ตลาดภายในและภายนอกประเทศ ด้วยการใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือในการพัฒนารวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดโดยชุมชนมีส่วนร่วม(Ngamsakooow and Phollawan, 2017)

จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงคุณภาพและรูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ สร้างอาชีพ สร้างรายได้สามารถแข่งขันสู่ตลาดโลกเพื่อก้าวสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกในกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร หมู่ที่ 1 จำนวน 11 คน นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน อาสาสมัครหมู่บ้าน จำนวน 17 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน พาณิชย์จังหวัดเลย จำนวน 1 คน พัฒนาการจังหวัดเลย จำนวน 1 คน อุตสาหกรรมจังหวัด จำนวน 1 คน พัฒนาการอำเภอเมืองเลย จำนวน 1 คน นักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 1 คน นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกตามความเหมาะสมของกิจกรรมการวิจัยดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบันกระบวนการทอผ้าขาวม้า ปัญหา จาก สมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร จำนวน 11 คน และภาคีที่เกี่ยวข้อง

จำนวน 17 คน ความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า สมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร จำนวน 11 คน และภาคีที่เกี่ยวข้อง จำนวน 27 คน

2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า สู่การปฏิบัติ สมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร จำนวน 11 คน และภาคีที่เกี่ยวข้อง จำนวน 29 คน การประเมินผลและสรุปบทเรียน โดยใช้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยผู้นำกลุ่มทอผ้าขาวม้า สมาชิกกลุ่มทอผ้าขาวม้า ผู้นำชุมชน ตัวแทนจากผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนนักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action Research: PAR) โดย การผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม แนวทางการสนทนากลุ่ม การจัดเวที ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น และการ ระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบันกระบวนการทอผ้าขาวม้า ปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้ากำเนิดเพชร โดยศึกษาจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า โดยการ จัดเวที ประชุมระดมความคิดเห็น และ การ ประเมินผลและสรุปบทเรียน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชรโดยการระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันกระบวนการทอผ้าขาวม้า ปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้ากำเนิดเพชร พบว่า พบว่า การทอผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านกำเนิดเพชรในปัจจุบัน เป็นชุมชนที่มี

เอกลักษณ์ เห็นได้จากเครื่องแต่งกายที่เป็นผ้าทอและผ้าขาวม้า มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเอง นำเอาวัตถุดิบจากธรรมชาติ จากการปลูกฝ้ายปลูกหม่อน และเลี้ยงไหม โดยนำมาแปรรูปภาพ ให้กลายเป็นเส้นฝ้ายและเส้นไหมมาทอให้เป็นผ้าผืนเรียบโดยไม่ต้องย้อมสี หรือใช้สีจากธรรมชาติ เช่น สีคราม ซึ่งได้มาจากดอกไม้ แล้วนำมาตัดเย็บเองตามภูมิปัญญาชาวบ้านให้เป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และเครื่องนุ่งห่ม เพื่อใช้เองในครอบครัว และเพื่อจำหน่ายภายในชุมชนและชุมชนข้างเคียง สืบทอดความรู้จากบรรพบุรุษผู้รู้ในหมู่บ้านปู่ ย่า ตา ยาย ที่ยังมีชีวิตอยู่ ผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านกำเนิดเพชร เป็นใช้เส้นใยธรรมชาติใช้ทอ และสีที่ใช้ย้อมเป็นสีจากเปลือกไม้ มีลายเส้นสีดำ แดง ขาวและน้ำเงินสลับกันเป็นตารางหมากรุก ซึ่งจะแตกต่างจากผ้าขาวม้าในท้องถิ่นอื่นๆ ตามภูมิปัญญาการทอผ้าขาวม้าของชุมชน ปัจจุบันมีการใช้สีย้อมผ้าสังเคราะห์และเส้นใยสังเคราะห์มากกว่าธรรมชาติ เนื่องจากวัตถุดิบเริ่มลดลง กระบวนการทอผ้าขาวม้าแต่ละชิ้นตอนมีวิธีการที่ละเอียดซับซ้อน ต้องใช้ความสามารถเฉพาะที่ได้รับการสั่งสอนสืบทอดกันมาเริ่มจากการออกแบบลวดลายประยุกต์ให้มีหลากหลายสีมากขึ้นเริ่มจากการเตรียมด้าย กรอไหม การสาวไหม การเข้าหัวม้วน โดยนำด้ายมาคล้องใส่ในอุปกรณ์การปั่นด้าย เพื่อด้ายจะได้ม้วนออกมาได้ในหลอด โดยการใช้อุปกรณ์ในการคงเป็นตัวในการปั่นด้าย หลังจากนั้นจึงคงด้ายใส่หลอดจนหมด ไม่ให้ด้ายพันกัน ขึ้นก็ทอผ้า นำด้ายมาซึ่ง ไว้บนอุปกรณ์การทอที่กระตุกด้วยมือการเก็บตะกอยีบ และใช้กระสวยเป็นตัววิ่งสลับไปมาในการทอผ้าเพื่อสามารถเปลี่ยนสีด้ายทำให้ผ้าขาวม้ามีหลากหลายสีและรูปแบบที่หลากหลาย ให้ได้มาซึ่งรายได้กับครอบครัวที่เพิ่มขึ้น และยังพบว่ากลุ่มมีปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม คือ ขาดตลาดฝีมือและองค์ความรู้ ขาดการแข่งขันทางความคิด ไม่มีทักษะในการอบรม ขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนในการพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ขาดการส่งเสริมกระบวนการทางด้านการตลาด ขาดการกระตุ้นในการผลิตผลงานที่

มีคุณภาพ บุคลากรไม่มีประสบการณ์ และความเข้าใจในการจัดการ ไม่มีความสามารถในการตลาด ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจ ปัญหาที่เกิดจากภายนอกในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร โดยเฉพาะผู้บริโภค ที่ไม่นิยมใช้ผ้าขาวม้า เพราะมีลวดลายไม่สวยงาม และไม่มี ความหลากหลาย มีคู่แข่งทางการตลาด ผ้าจากโรงงาน สวยกว่าและผลิตได้มากกว่า สีสดดงามกว่า ราคาถูก ผู้บริโภคจึงไม่นิยมผ้าทอ อีกทั้งการตลาดปัจจุบันกลุ่ม ยังไม่สามารถหาตลาดได้ด้วยตนเอง จึงไม่มีตลาดเพื่อ วางขายที่แน่นอน ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการขายผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ไม่มี ช่องทางในการกระจายสินค้าสู่ตลาดอื่น

อีกทั้งความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ้าขาวม้าของกลุ่ม กลุ่มมีความต้องการ ให้ผ้าขาวม้ามี

ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์รวมถึงมีการจดสิทธิบัตรหรือ อนุสิทธิบัตรลายผ้าขาวม้า และต้องการทำบรรจุภัณฑ์ หีบห่อที่สวยงามในการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ต้องการ สถานที่แหล่งผลิตและจำหน่ายเป็นของกลุ่มและ เครือข่ายในการกระจายสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดกระจายสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอื่นๆ และ ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนให้ความรู้การ ฝึกอบรมในเรื่องของการผลิตลวดลายและการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ให้มีความทันสมัยมีสีสันของผ้าขาวม้าให้มี ความหลากหลายของสินค้าและพัฒนาทักษะให้มี ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าที่ได้มาตรฐาน อีกทั้งหน่วยงานของ ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (Figure 1)

Figure 1. Current condition of loincloth

2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าพื้นเมือง
กำเนิดเพชร สู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัด
เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น โดยการ
จัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น จาก
กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้เข้าร่วม
ประชุมประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มทอผ้าขาวม้า สมาชิก
กลุ่มทอผ้าขาวม้า ผู้นำชุมชน ตัวแทนจากผู้นำท้องถิ่น
พัฒนาการ และพัฒนาการอำเภอเมืองเลย จำนวน 30
คน การดำเนินการในขั้นตอนนี้นำผลที่ได้จากการ
สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม มานិเทศในที่
ประชุม โดย กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชรและภาคีที่
เกี่ยวข้อง ได้ประสิทธิผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่
เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1) การออกแบบลวดลายผ้ากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร
- 2) เครื่องแต่งกายจากผ้าขาวม้า กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร
- 3) ของใช้ในบ้าน โรงแรม สำนักงาน กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร
- 4) ของที่ระลึก กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร

ทดลองใช้ตามแผนปฏิบัติการสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

ในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) ลงมือดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จากการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ โดยผ่านการ

คัดกรองจากคณะกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง ดังนี้

1) การออกแบบลวดลายผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้สร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาการทอผ้าขาวม้า เพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมลวดลายผ้าขาวม้าให้มีความโดดเด่น โดยการจัดวางลวดลายผ้าขาวม้าให้มีทิศทางที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิมให้เป็นลวดลายเพชรน้ำาว ลายผีตาโชน ลายดาวกระจาย อันเป็นการสร้างทิศทางผ้าขาวม้าของกลุ่มผ้าทอพื้นเมืองกำเนตเพชร โดยมีกิจกรรมการออกแบบลวดลายผ้า โดยมีตัวแทนพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดเลย ตัวแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ณ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร ตำบลเมือง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ทั้งสิ้นจำนวน 26 คน ประกอบด้วยกิจกรรมการส่งเสริมการออกแบบลวดลายผ้าขาวม้า โดยมีนักพัฒนาชุมชน อบต.เมือง นักพัฒนาชุมชน อบต.เมือง จำนวน 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง จำนวน 4 คน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะประธานกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกำเนตเพชร จำนวน 2 ท่าน สมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 3 คน และ

Figure 2. Loincloth pattern design

2) ประเภทเครื่องแต่งกายจากผ้าขาวม้า โดยกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร จำนวน 11 ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น โดยพัฒนาชุมชน ได้เข้ามาให้ความรู้ เพื่อมุ่งเน้นการแปรรูปผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านกำเนตเพชร สถานที่ปฏิบัติห้องประชุม “น้ำาว” สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง ผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อเรียนรู้ จำนวน 38 คน ประกอบด้วยกลุ่มทอผ้า จำนวน 11 คน นักพัฒนาชุมชน อบต.เมือง จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา

ชาวบ้านกำเนตเพชรที่สนใจ 6 คน และกลุ่มทอผ้าจำนวน 11 คน มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และสร้างกระบวนการองค์ความรู้ ให้กับสมาชิก อีกทั้งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการออกแบบลวดลายการทอผ้าขาวม้า ลวดลายเพชรน้ำาว ลายผีตาโชน ลายดาวกระจาย ให้กับกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร เป็นการต่อยอดองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร โดยการผสมผสานกันระหว่างแนวคิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมผนวกแนวคิดทางด้านการออกแบบแฟชั่น การออกแบบลวดลายผ้าและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าจะดำเนินการควบคู่กัน อีกทั้งยังเป็นการค้นหาและสร้างสรรค์วิธีการใหม่ๆ เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับสินค้า มีการจดลิขสิทธิ์บัตรลวดลายผ้าที่ได้ทำการออกแบบ และยังเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนหันมาสนใจในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้าทอพื้นบ้านในรูปแบบลวดลายใหม่ๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองและพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย เข้ามาส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (OTOP) และช่องทางการตลาดให้แก่กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร (Figure 2)

อบต.เมือง จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดเลย จำนวน 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจำนวน 2 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกำเนตเพชร จำนวน 2 ท่าน สมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 10 คน และชาวบ้านกำเนตเพชรที่สนใจ จำนวน 10 คน โดย นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดเลย ให้ความรู้ในด้านการออกแบบโดยยึดแบบของเดิมที่มีมาตั้งแต่รุ่นเก่าหรือโบราณ และแปรรูปเป็นเสื้อสุทชาย ชุดลาลองสตรี ชุดทำงานสตรี

ชุดเด็ก หมวก จุดประสงค์ก็เพื่อการออกแบบที่ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ยึดความพอดีระหว่างแนวตั้งเดิมกับความล้ำยุค ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดูแล้วไม่เก่าและไม่ใหม่ เหมาะสมในการใช้ผลิตภัณฑ์กับทุกยุคทุกโอกาส โดยกิจกรรมการออกแบบประเภทเครื่องแต่งกายจากผ้าขาวม้า มีการให้ความรู้แนะนำ การออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บ การสร้างแพทเทิร์นตามรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ และขั้นตอนที่สอง ตัดผ้าตามแบบแพทเทิร์น การตัดผ้าและเย็บประกอบ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดช่องทางการตลาดการสู่การตลาดออนไลน์ให้กับกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร (Figure 3)

Figure3. Clothes from loincloth

3) ประเภทของใช้ในบ้าน โรงแรม สำนักงานสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการแปรรูปผ้าขาวม้า และเศษผ้าขาวม้า เป็นการพยายามคิดค้น สรรหา และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สิ่งใหม่ๆ ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ที่จะต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ อาทิวิถีการและกรรมวิธีในการผลิต และเลือกวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า เข้าใจการคิดวิเคราะห์ แยกแยะปัญหา การคิดและแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ โดยมีกิจกรรมการออกแบบผ้าขาวม้า ประเภทของใช้ในบ้าน โรงแรม สำนักงาน จากตัวแทนพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดเลย ตัวแทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง ตัวแทนชาวบ้านที่มีความรู้ในการแปรรูปผ้าขาวม้า และกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนตเพชร จำนวน 20 คน ดำเนินกิจกรรมตลอด 1 ไตรมาส ณ สถานที่ปฏิบัติห้องประชุม “น้ำพาว” สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง จังหวัดเลย ได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์

สิ่งใหม่ๆ ออกสู่ท้องตลาด มีการแนะนำกลุ่มในการทำกล่องใส่กระดาษชำระ กระเป๋าเอนกประสงค์ ผ้ากันเปื้อน ผ้าเช็ดมือ ผ้าปูโต๊ะ ม่าน หมอนอิงสโมค โดยมีการแนะนำการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่สนใจต่อท้องตลาด และการตัดเย็บโดยขั้นตอนแรกสอนการสร้างแพทเทิร์นตามรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องการทำ ตัดผ้าตามแพทเทิร์น เย็บตกแต่งขอบให้สวยงามตามรูปแบบ และกิจกรรมการผลิตประดับ โดยพัฒนาชุมชน และชาวบ้านหมู่บ้านกำเนตเพชร มีความรู้ในเรื่องการทำพัด ได้เข้ามาให้คำแนะนำในการจัดทำพัด เพราะในชุมชนมีไม้คั่นข้างมาก สามารถบูรณาการระหว่างการจัดสานกับการทอผ้าเข้าด้วยกันได้ พัฒนาชุมชนจังหวัดเปิดโอกาส อีกทั้งกิจกรรมการผลิตพานพุ่ม ดำเนินการโดย อาสาสมัครหมู่บ้านที่มีความรู้ในการแปรรูปพานพุ่มด้วยผ้าขาวม้า มีการสอนทำโคมรูปดอกบัว สร้างแบบแพทเทิร์นและการตัดผ้าพานพุ่มตามแพทเทิร์นสอนการปักกลีบดอกทรงจั่วหรือใบบัว และการใช้เข็มเย็บติดโคมพร้อมตัดเย็บด้วยผ้าขาวม้า (Figure 4)

Figure 4. Types of household products, hotels, offices to the creative economy

4) ประเภทของที่ระลึก แปรรูปเป็น พวงกุญแจรูปต่างๆ ตุ๊กตา กล้องนามบัตร ดอกไม้ โดยตัวแทนพัฒนาชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเลย รวมถึงผู้วิจัย จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนา การเรียนรู้ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร มีทักษะอาชีพ แนวทางการ

Figure 5. Gift type

การประเมินผลและสรุปบทเรียน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร ใช้วิธีการประชุมระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม โดยสมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอเมืองเลย สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเลย สำนักงานพัฒนาการจังหวัดเลย นักวิชาการด้านการศึกษา นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 30 คน เพื่อประเมินผลรูปแบบที่ได้

1) ประเภทการออกแบบลวดลายผ้าขาวม้า สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จากการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินการ ก่อนและหลังดำเนินการ จากสมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร ก่อนดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ในการออกแบบลวดลายผ้าขาวม้า ที่ได้จัดขึ้น พบว่า กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองส่วนใหญ่ มีองค์ความรู้ในการทอผ้า แต่ไม่มีความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด ไม่มีองค์ความรู้ในการพัฒนาลวดลายผ้าขาวม้าที่มีความแปลกใหม่ออกไป ยังคงยึดติดในลวดลายเดิมๆ ไม่มีความหลากหลายในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคจึงไม่นิยมผ้าทอ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดความรู้และความเชี่ยวชาญในผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า อีกทั้งการตลาดปัจจุบัน กลุ่มยังไม่สามารถหาตลาดได้ด้วยตนเอง หลังจากการดำเนินโครงการ ทั้ง 30 ท่าน จากการอบรมให้ความรู้ ต่างมีความเห็นว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาลวดลาย

ประกอบอาชีพเสริมกับทางกลุ่มดำเนินกิจกรรม ณ กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร เข้ารับการอบรม วิธีการผลิตของที่ระลึก แปรรูปเป็น พวงกุญแจรูปต่าง ๆ ตุ๊กตา กล้องนามบัตร ดอกไม้ แก่กลุ่มผู้ทอผ้าพื้นเมืองบ้านกำเนิดเพชร (Figure 5)

ผ้าขาวม้าที่ไม่ซ้ำกับที่ไหน มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม มีความหลากหลายในการออกแบบผลิตภัณฑ์ และมีความโดดเด่นสวยงามทันสมัยเข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของผ้าขาวม้าเช่นเดิม ลักษณะการทอในแต่ละขั้นตอนมีความประณีตในการออกแบบ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า อีกทั้งมีหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดเข้ามาสนับสนุนช่องทางการตลาด เข้ามาส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ (OTOP)

2) ประเภทเครื่องแต่งกายจากผ้าขาวม้า สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จากการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินการ ก่อนและหลังดำเนินการ ของสมาชิกกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร ก่อนดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในประเภทเครื่องแต่งกายจากผ้าขาวม้า สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยแปรรูปเป็น เสื้อสุทชาย ชุดลำลองสตรี ชุดทำงานสตรี ชุดเด็ก หมวก พบว่า ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล และพัฒนาชุมชน อบต.เมืองต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ไม่ทราบขั้นตอนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชนและไม่ทราบช่องทางการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายไปยังตลาดภายนอก หลังจากการดำเนินโครงการ ทุกคนต่างมีความเห็นว่า โครงการนี้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนา มีการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่เป็นสากล มีการ

ออกแบบที่ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เหมาะสมในการใช้ทุกยุค ทุกโอกาส มีการให้ความรู้ และแนะนำการออกแบบผลิตภัณฑ์ อีกทั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบลเปิดช่องทางการตลาด สู่การตลาดออนไลน์ ให้กับกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร เป็นการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

3) ประเภทของใช้ในบ้าน โรงแรม สำนักงาน สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จากการประเมินความพึงพอใจ ในการดำเนินการ ก่อนและหลังดำเนินการ ของสมาชิก กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองกำเนิดเพชร ก่อนดำเนินการ กิจกรรมต่างๆพบว่า การแปรรูปผลิตภัณฑ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ และ ออกสู่ท้องตลาด มีการทำกล่องใส่กระดาษ ชำระ กระเป๋าเอกสาร ผักกั้นเปื้อน ผ้าเช็ดมือ ผ้า ปูโต๊ะ ผ้ามาบ หมอนอิงหมอนอิง พัดประดับ และพานพุ่ม ไม่มีการคิดวิเคราะห์และแยกแยะในผลิตภัณฑ์สู่ รูปแบบใหม่ ๆ ยังคงดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ทอผ้า พื้นเมืองไม่มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ไม่มีความคิด เชิงสร้างสรรค์ หลังจากการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการนี้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือทุก ภาคส่วน มีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนา ได้ร่วมจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ สิ่งใหม่ ๆ ออกสู่ท้องตลาด มีการแนะนำการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่สนใจต่อท้องตลาด และการตัดเย็บ สอนการบูรณาการระหว่างไม้และผ้าทอให้สามารถ บูรณาการระหว่างการจรรสานกับการทอผ้าเข้าด้วยกัน ได้ พัฒนาชุมชนจังหวัดเปิดช่องทางการตลาด ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

4) ประเภทของที่ระลึก สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จากการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินการ ก่อน และหลังดำเนินการ ของตัวแทนทั้ง 30 ท่าน ก่อน ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ประเภทของที่ระลึก เป็นพวงกุญแจรูปต่าง ๆ ตุ๊กตา กล่องนามบัตร ดอกไม้ ไม่ได้มีทักษะการเรียนรู้ในการ แปรรูปประเภทของที่ระลึก ไม่มีมีจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หลังจากการดำเนินโครงการ พบว่าส่งเสริมให้มีการ

เรียนรู้ร่วมกัน สร้างจิตสำนึก ที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่ม และผู้ที่สนใจ เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แนวคิดใน การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขาวม้าธรรมดา ให้ เกิดการพัฒนาในรูปแบบใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดประเทศ ไทยและตลาดโลกได้ ยังส่งเสริมแนวทางในการประกอบ อาชีพเสริมแก่ผู้ที่สนใจด้วย

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า ผ้าขาวม้าของชุมชนบ้าน กำเนิดเพชรเป็นผ้าขาวม้ามีลวดลายที่เป็นอัตลักษณ์ เฉพาะตน ลวดลายสีดำสลับขาวแดงและน้ำเงินเป็น ตารางหมากรุก เรียงสลับกันแปลกตากว่าลวดลาย ผ้าขาวม้าชุมชนอื่น ๆ สมาชิกภายในชุมชนส่วนใหญ่มี ความรู้ความเข้าใจ ให้ความร่วมมือในด้านข้อมูลและ การผลิตผ้าขาวม้า ส่วนใหญ่ผลิตผ้าขาวม้าไว้เพื่อใช้เอง ในครัวเรือนและเพื่อจำหน่าย ปัจจุบันใช้เส้นใย สังเคราะห์สำหรับการทอผ้าขาวม้าและสีสังเคราะห์ มากกว่าธรรมชาติ เพราะประหยัดค่าใช้จ่ายและลด ขั้นตอนในการผลิต สอดคล้องกับ Ngamsakoo and Phollawan (2017) พบว่าไทยทรงดำ ตำบลบ้าน ดอน อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นชุมชนที่ มีอัตลักษณ์เฉพาะตน เห็นได้จากเครื่องแต่งกายที่เป็น ผ้าทอสีครามเข้มเกือบดำสมาชิกชุมชนส่วนใหญ่มี ความรู้ ความเข้าใจและมีความภูมิใจในวัฒนธรรมของ ตนเองและยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล มีการ สร้างงานหัตถกรรม เพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่ายด้วยการ ทอผ้า เดิมเป็นผลิตผลจากธรรมชาติปัจจุบันเปลี่ยนมา ใช้เส้นใยสังเคราะห์และสีสังเคราะห์มากกว่าธรรมชาติ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าผ้าของ ชุมชนบ้านกำเนิดเพชร ผู้ที่เข้ารับการอบรมได้เข้าถึง ความรู้ ภูมิปัญญาไทยประยุกต์ในการออกแบบ มี เอกลักษณ์เฉพาะในผ้าขาวม้าจดจำได้ง่าย ลวดลายที่ถูก สร้างสรรค์ขึ้นเฉพาะตัว ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย มากกว่าเพียงแค่ผ้าขาวม้าสำหรับนั่งห่ม และมีความ โดดเด่นสวยงามทันสมัยเข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงไว้ ซึ่งอัตลักษณ์ของผ้าขาวม้าเช่นเดิม ความต่างของ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านกำเนิด

เพชร มีความแตกต่างในตัวผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อสูท พวงกุญแจรูปต่าง ๆ ตุ๊กตา กล้องนามบัตร ดอกไม้ กระเป๋าเอนกประสงค์ ผ้ากันเปื้อน ผ้าเช็ดมือ ผ้าปูโต๊ะ ม่าน หมอนอิงหมอนอิงเป็นผลิตภัณฑ์ที่เรียบง่ายและมีความงดงามในตัว อีกทั้งยังคำนึงถึงโอกาสในการใช้งานและความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย สินค้าแต่ละชิ้นมีบรรจุภัณฑ์หีบห่อที่ดี และมีสถานที่จำหน่ายเป็นหลักแหล่งในหมู่บ้านและงานแสดงสินค้าพื้นเมือง ผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านกำเนิดเพชรได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับการศึกษาของ Prajongsant (2015) ที่ว่าเป็นการช่วยขยายประสบการณ์ของผู้บริโภคเกิดเป็นเรื่องราวประกอบผลิตภัณฑ์ทำให้จดจำผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ดอกผ้าปะที่นำมาตกแต่งจะเป็นงานฝีมือที่ประดิษฐ์ตามแบบแผนถูกต้องทุกประการทั้งเรื่องสีและลวดลาย ผลิตภัณฑ์ได้ออกแบบตามรูปทรงเรขาคณิตของลายดอกผ้าปะได้แก่ รูปทรงสี่เหลี่ยมของสมุดจดบันทึก รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูของกระเป๋า รูปทรงสามเหลี่ยมของกลองแวนตา รูปทรงกลมของพวงกุญแจซึ่งเป็นรูปทรงพื้นฐานหลักในการออกแบบที่เรียบง่ายและมีความงดงามสอดคล้องกับงานวิจัยของ Utchin and Pomcharoen (2016) ที่นำรูปทรงเรียบง่ายคือรูปทรงเรขาคณิตมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องประดับจากประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำเพื่อแสดงถึงการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาแล้วจึงมีรูปลักษณะภายนอกที่สวยงามเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้บริโภคในด้านที่ตอบสนองความต้องการด้านจิตใจและมีคุณค่าด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของชาวไทยทรงดำ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มบ้านกำเนิดเพชรมีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการทอดผ้าให้ประชาชนและผู้ที่มีใจรับทราบถึงความสำคัญของพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ผู้ทอดผ้าและชุมชนเกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มทอดผ้าพื้นเมือง ชุมชนหมู่บ้าน และโรงเรียน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐในการสนับสนุนองค์ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าในประเทศ พัฒนาผลิตภัณฑ์สามารถนำความรู้จากภายนอก มาประยุกต์ปรับใช้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์บูรณาการความรู้ให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคสมัย รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และมีโอกาสขยายทักษะความรู้ด้านต่าง ๆ ออกสู่ชุมชนและผู้บริโภคกระจายความรู้ด้านต่าง ๆ ให้กว้างออกไป และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP สู่ตลาดในประเทศและตลาดโลก สอดคล้องกับการศึกษาของ Kasornbua (2013) กล่าวว่า โครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและความยากจนของประเทศด้วยการกระตุ้นเศรษฐกิจจากหญ้า เน้นการส่งเสริมธุรกิจ ในชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนให้มีรายได้เป็นของตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่น ที่มีอยู่มาปรับใช้ในการผลิต และพัฒนาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Napasri and Sandchompoo (2013) กล่าวว่า การสร้างการยอมรับ เห็นคุณค่า และเห็นประโยชน์ร่วมกัน ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันพัฒนาสมรรถนะให้ตรงกับความต้องการ และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในระดับสากล

สรุป

จากการศึกษานี้ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมต่าง ๆ จากการออกแบบผลิตภัณฑ์และแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ของใช้ในโรงแรมและของที่ระลึก ผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้สามารถประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ตามแบบอย่างได้ สมาชิกมีโอกาสร่วมคิด ร่วมปรึกษา เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสนใจที่จะนำความรู้จากการอบรมไปต่อยอดด้วยการเผยแพร่แก่ผู้อื่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้นให้กว้างออกไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร

สนับสนุนพัฒนาองค์ความรู้การทอผ้าพื้นเมืองของชุมชน พัฒนากลไกทางการตลาด สนับสนุนเทคโนโลยีในการผลิต เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมผ้าขาวม้าของประเทศไทยในตลาดโลก เป็นการขยายช่องทางการตลาดการจำหน่ายสินค้าให้กว้างขวางออกไปสู่ตลาดสากล

เอกสารอ้างอิง

- Chaipinchana, P. 2016. Competitive advantage strategy concerning to creative economy of ceramic products group in Chiang Mai province. *Journal of Community Development and Life Quality* 5(3): 526-534. (in Thai)
- Chokbandansuk, W., K. Anuloke and W. Thongprayoon. 2015. Competitive strategy development based on creative economy for Tai-Yuan locally woven cloth in Ratchaburi province. *SDU Research Journal* 11(1): 17-32. (in Thai)
- Junhom, T. 2016. The development of textiles products : Wisdom of Thai Song Dam in the western region of Thailand. *Journal of the Association of Researchers* 21(1): 181-192
- Kasornbua, T. 2013. Development of OTOP products (One Tambon One Product: OTOP) for the export market in ASEAN. *Humanities and Social Sciences* 30(2): 155-174. (in Thai)
- Napasri, W. and T. Sandchompoo. 2013. Development of key success factors for participative co-op education model. *Journal of Community Development and Life Quality*. 1(2): 71-79. (in Thai)
- Ngamsakoow, R. and P. Phollawan. 2017. Knowledge and product development from Thai Song Dum's native textiles in Bandon subdistrict, U Thong district, Suphanburi province. *Journal of Community Development and Life Quality*. 1(2): 71-79. (in Thai)
- Prajonsant, S. 2015. Graphic patterns adopting from Architectural Decoration of Khmer Temples in Ikat Silk of Cloth Design. *Journal of Community Development and Life Quality* 3(3):331-338. (in Thai)
- Utchin, D. and R. Porncharoen. 2016. The study and design for an electronic accessory come from the belief and culture of Thai Song Dam case study : Thai Song Dam woman weaving group. Baan Hua Khao Jeen Paktor Ratchaburi. *Art and Architecture Journal Naresuan University* 7(1): 39-55. (in Thai)
- Wangyen, J. 2011. Postmodernism: the return to the world of wisdom. *Institute of Culture and Arts Journal Srinakharinwirot University* 13(1): 20-23. (in Thai)